

Igal külvil oma kombes

Okaspuud külvatakse sagedamini kui lehtpuud.

Enne külvamist tuleks mõelda ka maapinna ettevalmistamisele – kas on seda võimalik teha masinaga või tuleb piiruda külvilappide käsitsi valmistamisega. Masinaga ettevalmistatud maapind annab head eeldused, et lisandub ka looduslik uuendus, kui raiesmiku läheduses on seemet andvaid puid. Selle tööga ju purustatakse mullakamar ja puuseemned idanevad hõlpsamalt.

KUUSK ON MÄNNIST KÜLMAHELLEM

Masinaga ettevalmistatud raiesmikule tehtud külvi on edaspidi lihtsam hooldada, sest külvikohad on kergesti leitavad. Külviisidest on valida kolme vahel: täis-, rida- või lapikylv.

Täiskylvil kulub väga palju seemet, seega on see kulukas ja vähe kasutusel. Optimaalseim viis on ridakylv, mida saab teha ettevalmistatud pinnale kas masinaga või käsitsi.

Sõltuvalt külvatava seemne tehnilisest näitajatest kulub jooksvale meetrile 10–20 seemet arvestusega 0,3–0,6 kg seemet hektarile.

Lapikylvil pannakse ühele lapile sõltuvalt seemnete tehnilisest näitajast 15–20 seemet ja hektarile kulub 0,3–0,4 kg seemet. Minimaalne külvikohtade arv männil peaks olema 4000 tk/ha (seadu 1,5x1,5 m või 2x1,25 m), kuusel 2000 tk/ha (seadu 3x1,5 m; 2x2,5 m).

Okaspuude sobivaim külviaeg on kevad, kui mullas on veel piisavalt niiskust. Kohe pärast lume sulamist sobib külvata määndi. Kuuse puhul tuleb arvestada puuliigi külmahellust, et tõusmed ei tärkaks ajal, mil öökülmaoht pole veel möödas. Kui külviga hilinetakse ja tuleb peale põuaperiood, jäävad need seemned, mis ei ole jõudnud veel idanema hakata, ootama vihmaeaga.

Külvi kattepaksus võiks olla kolmekordne seemne paksus: 0,3–0,5 cm. Külvi sügavuse suhtes on tundlik just kuusk. Optimaalsetes niiskustingimustes tärkab männiseeme kahe, kuuseseeme kolme nädalaga. Vanemal, väiksema idanevusenergiaga seemnel kulub tärkamiseks rohkem aega.

KASEKÜLV ON TUNDLIK

Kylvates raiesmikule kaske, on tulemusel vahelduvad – vanade metsameeste hinnangul on õnnestunud pool tehtud töödest. Kaseseeme on väga väike ja sõltub suuresti keskkonnatingimustest, mistõttu juba mõnetunnine veepuudus võib tõusme hukutada.

Sobivaim ala kase kylviks võiks olla kuuseraiesmik. Seal pole esialgu rohttaimede konkurentsi ja valguslembese puu ellujäämiseks on suuremad võimalused. Maapinna ettevalmistamine kün-gastena kasele ei sobi, sest künkal võivad kasetõusmed kergesti kuivada.

Kase puhul tuleks arvestada 2000–2500 külvikohaga hektaril ning seemet kulub selleks, sõltuvalt tehnilisest näitajast, 0,4–0,7 kg. Külvi hõlbustamiseks võib kaseseemnele lisada liiva. Külvi ei kaeta. Kaske külvatakse kevadel või kohe pärast seemnete valmimist augustikuuks.

KORJATUD SEEME KOHE MAHA

Tamme võib külvata nii sügisel kui kevadel. Sügisel külvil on oht, et hiired söövad tõrud ära; kevadise külvi puhul võib probleeme olla tõrude hoidmisega. Tamme külvatakse lapile (3 tõru lapile) või tehakse reaskülvi (tõrude vahe 0,4 m). Kui arvestada hektarile 3000 külvilappi, kulub selleks tõrusid 30–50 kg.

Hariliku saare, vahtra ja pärna vilju võiks külvata sügisel, kohe pärast viljade kogumist, sest need puuliigid on pika puhkeajaga. Hariliku jalaka ja künnapuu viljad tuleb pärast valmimist (juuni teine pool kuni juuli algus) koguda ja kohe maha külvata.

Kõvalehtpuude (v.a tamm) metsakülvi praktiseeritakse väga vähe, sest viljakal pinnal matab rohi tõusmed.

Sangleppa ei külvata, sest aladel, kus see liik on varem kasvanud, uueneb ta hästi kannuvõsust.

EDA TETLOV